

Jona in Ninevé

Periodethema: Jona
Jona 3-4

KERNTEKST

'Ik wist dat Gij een genadig en barmhartig God zijt, lankmoedig en groot van goedertierenheid en berouw hebbende over het kwaad.' (Jona 4: 2b)

UITLEG VAN DE KERNTEKST

Jona erkent tegenover de Heere de reden waarom hij naar Tarsis vluchtte, in plaats van naar Ninevé te gaan. De reden is dat hij wist dat de Heere genadig en barmhartig, lankmoedig (geduldig) en groot van goedertierenheid was en dat Hij berouw zou hebben over het kwaad. Hieruit blijft dat hij de Ninevieten het heil niet gunde. God wil Zijn genade en barmhartigheid immers aan grote zondaren bewijzen. Ook in onze tijd.

BEGINSITUATIE

Vorige week zijn we gestart met het eerste verhaal over het leven van Jona. Vandaag sluiten wij het af. Het is wel goed om de geschiedenis van vorige week erbij te betrekken, vandaar dat we kiezen voor een aantal vragen over de vertelling van de vorige keer.

DOELSTELLINGEN

- God bestuurt alles. In dit Bijbelboek komt heel vaak voor 'En God beschikte.' Zie Jona 1: 17; 4: 6-8. Verder zie je het ook in Jona 1: 4 en 2: 10.
- God is barmhartig. Hij wil niet dat mensen verloren gaan! Zie Jona 3: 10; En het berouwde God over het kwaad, dat Hij gesproken had hun te zullen doen, en Hij deed het niet. Zie ook Jona 4: 2b.

INDELING

- God spreekt opnieuw tot Jona.
- Jona's preek.

- Ninevé bekeert zich.
- God hoort.
- Jona's boosheid.
- God zorgt.
- Jona's boosheid.
- Gods genade.

OPMERKING

Dit verhaal kan ook verteld worden volgens de methode van flashback. U start dan het verhaal als Jona onder het afdakje zit te mopperen en vertelt vervolgens wat hij heeft gedaan de afgelopen dagen.

ZINGEN

Psalm 6: 1; 9; 86: 3; 103: 8 en 119: 10;
'Daar loopt Jona de profeet' (OMK deel 1, lied 13)
'Jona uit de grote vis' (Hanna Lam deel 1, lied 12)
'O Heer', Die onze Vader zijt' (WKK 493)
'Ga niet alleen door 't leven' (WKK 505)]

UITLEG VAN DE PSALM

Psalm 119: 10 De dichter die te maken heeft met vijanden, ziet vaak met intens verlangen uit naar het moment dat God degenen die snood = boosaardig, misdadig van Hem en Zijn Woord afwijken, voor Zijn rechtbank roept en straft.

MATERIALEN

Op de website staan aanvullende platen passend bij deze geschiedenis.

BORDPLAN

Jona is boos en de Heere is...

INTRODUCTIE

Wie was Jona? Wat moest hij gaan doen. Hoe noem je zo iemand? Deed Jona wat de Heere van hem vroeg? Wat deed hij dan? Waarom wilde hij niet naar Ninevé? Wat gebeurde er met het schip? Wat gebeurde er met Jona? Waarom verdronk Jona niet? Waarom heeft de Heere Jona gered?

BRUGZIN OF BEGINZIN

Moeilijk hè, die laatste vraag. Maar als je heel goed luistert vanmiddag, weet je vast straks het antwoord wel.

Vertelling

Daar staat Jona nu op het strand. Net uitgespuugd door een grote vis. En nu? Ja Jona, wilde wel weglopen bij de Heere vandaan, maar de Heere heeft hem weer teruggehaald. Niet met een schip, maar in de buik van een grote vis. Is dat niet wonderlijk? Weer gaat de Heere tegen Jona spreken. Jona, Ik wil toch dat je naar de grote stad Ninevé gaat. Daar moet je de mensen gaan vertellen wat Ik jou eerst zal vertellen. Je bent toch Mijn knecht? Dan moet je doen wat Ik van je vraag. En loopt Jona nu weer weg? Nee, Jona doet wat de Heere van hem vraagt. Hij gaat! Daar gaat Jona naar Ninevé. Hij moet best ver reizen, want Ninevé ligt in een vreemd land. De mensen die er wonen, weten niet Wie God is. Ze luisteren niet naar God en ze doen niet wat de Heere wil. De mensen in deze stad zijn ook geen Israëlieten zoals Jona, nee, het zijn heidense mensen. Maar ook deze heidense mensen zijn door de Heere geschapen. Daarom wil de Heere dat ook zij naar Hem luisteren. Maar de mensen in Ninevé doen dat niet, nee, ze zondigen heel erg. Daarom moet Jona naar deze stad om een boodschap te brengen. Een heel ernstige boodschap.

Daar loopt hij door de straten van Ninevé. Een vreemde man en telkens roept hij: 'Nog veertig dagen, dan zal Ninevé omgekeerd worden. Nog veertig dagen, dan zal er niets meer van deze stad overblijven.' Wie is toch deze vreemdeling? En waarom roept hij telkens maar weer: 'Nog veertig dagen en dan zal de stad omgekeerd worden!' Het is Jona, de profeet van God. Al drie dagen lang loopt hij door de straten van Ninevé. En telkens maar weer roept hij de boodschap van God: 'Nog veertig dagen en dan zal de Heere de stad omkeren.' De mensen horen hem roepen. Ze schrikken van zijn woorden. Zal dat echt waar zijn? Zal hun mooie stad Ninevé omgekeerd worden? Zal er over veertig dagen niets meer van over zijn? Zullen er dan ook geen mensen meer in Ninevé zijn? Dat kan toch niet! Ja, dat kan wel. Het is een boodschap van God. En een boodschap van God is altijd waar.

Nog veertig dagen, zegt de profeet uit Israël. Er is dus nog tijd over! En wat doen de mensen? Zondigen ze rustig verder? Nee, ze geloven de profeet Jona. Ze stoppen met eten, trekken hun mooie kleren uit en binden grauwe, bruine zakken om hun lichaam. Grote mensen, kleine kinderen, opa's en oma's, alle mensen in Ninevé hebben berouw over hun zonden. Ja, zelfs de koning trekt zijn koningskleren uit en bindt een grauwe, bruine zak om zijn lichaam. Hij gaat niet op zijn mooie troon zitten, maar op een hoop vieze, grijze as. Hij stuurt zijn knechten door de straten van Ninevé. Zij moeten het bevel van de koning aan de mensen vertellen. 'Laat niemand iets eten of drinken, zelfs de schapen en koeien niet. Zelfs geen slokje water! Iedereen moet zich aankleden met grauwe zakken en iedereen moet tot God roepen. Iedereen moet stoppen met zondigen. Iedereen moet zich omkeren en niet meer het boze doen, maar het goede. Wie weet zal God in de hemel het horen. Wie weet zal Hij Ninevé over veertig dagen dan niet omkeren. Wie weet zal Hij Zijn boosheid over laten gaan.' Dit is het bevel van de koning van Ninevé. In iedere straat van Ninevé vertellen de knechten van de koning dezelfde boodschap. Net als Jona lopen zij de hele stad door. En... de mensen gehoorzamen de koning. Ze eten niet, drinken niet en bidden tot God! En de Heere? Hij ziet wat er in Ninevé gebeurt. Hij ziet dat de mensen zich aangekleed hebben met grauwe zakken. Hij hoort het roepen van de mensen. Hij ziet de koning zitten op de ashoop. Hij weet dat de mensen zich omgekeerd hebben van hun boze weg. Hij weet dat ze berouw hebben over hun zonden. De Heere verandert Zijn plan. Hij zal Ninevé niet omkeren en verloren laten gaan.

Dat is wat Jona merkt. Bijna veertig dagen heeft hij gewacht. Waarop? Op het omkeren van de stad Ninevé. Hij heeft het toch geroepen door de straten van de stad! En nu, na die veertig dagen, gebeurt er niets. De stad wordt niet omgekeerd door de Heere. Jona zag wel wat er in de stad gebeurde, hij zag wel dat de mensen zich aankleeden met grauwe zakken en tot God gingen bidden, dat ze berouw hadden over hun zonden. Maar toch dacht Jona dat de Heere de stad nog zou omkeren. En dat gebeurt niet! O, wat is Jona verdrietig, wat wordt Jona boos. 'Ziet U wel Heere, ik had het toch al gezegd toen ik nog thuis in mijn eigen land was. Daarom ben ik de eerste keer gevluht. Daarom ben ik met het schip meegegaan naar Tarsis. Ik wist wel dat U genadig zou zijn en barmhartig, ik wist wel dat U heel veel geduld zou hebben, ik wist wel dat U de stad niet zou omkeren als de mensen zich zouden bekeren. Ik ken U wel! Maar ik ben er boos over. Wat is ervan terechtgekomen dat ik in die heidense stad heb gepreekt? U laat al die heidense mensen leven! Dan wil ik sterven!'

Jona, is het wel eerlijk om zo boos te zijn? De Heere heeft niet alleen de mensen in Ninevé gezien, Hij heeft ook Jona gezien. Hij heeft het boze gebed van Jona gehoord. En nu vraagt Hij: 'Jona, is het wel eerlijk dat je boos bent?' Eerlijk of niet, Jona is en blijft boos! Hij loopt de stad uit. Hij maakt een dakje boven zijn hoofd en gaat eronder zitten. Daar wacht Jona. Hij wacht en wacht in die verschrikkelijke hete zon. Hij wacht totdat... ja, totdat de stad Ninevé wordt omgekeerd! Zal de Heere Jona zien? Zal Hij boos zijn op Jona? Nee, Hij is niet boos. De Heere gaat voor Zijn boze knecht zorgen. Als het nacht is, laat hij een grote boom groeien, vlakbij de plaats waar Jona zit. Een wonderboom, die in een nacht zo groot kan groeien dat je heerlijk onder de bladeren in de schaduw kunt zitten. O, wat is Jona blij. Een boom waaronder hij kan schuilen. Nu heeft hij het niet zo warm meer. Nu kan hij hier rustig blijven wachten totdat de stad Ninevé omgekeerd zal worden. Ja, daar wacht Jona nog steeds op! Ook al weet hij dat de Heere het niet zal doen. De Heere weet ook waar Jona op wacht. Eigenlijk wacht Jona tot alle mensen van Ninevé zullen sterven. En daar heeft de Heere verdriet over. Hij wil Jona's boosheid zo graag over laten gaan in blijheid! Blijheid, omdat de mensen van Ninevé mogen blijven leven. De volgende nacht, als het weer donker is, stuurt de Heere een worm naar de wonderboom. Die worm eet de wortels van de boom kapot. Nu kan de boom geen water meer krijgen voor zijn grote bladeren. De boom verdort en gaat dood. Als die mooie, grote bladeren zijn helemaal verdroogd. Nee, je kunt niet meer fijn in de schaduw zitten onder deze dode boom. Jona zit weer in de hete zon. Hij heeft het verschrikkelijk heet. En toch blijft hij wachten. Als hij al een poos zit, wordt het ineens nog warmer. Er is een wind gekomen, die heel warm is. Een wind uit de woestijn vandaan. Zo verschrikkelijk heet! Jona's hoofd doet pijn. Het is niet meer om uit te houden. En weer zegt Jona: 'Ik sterf liever dan dat ik blijf leven.' 'Jona, is het wel eerlijk om zo boos te zijn?' 'Ja Heere! Ik ben zo verschrikkelijk boos dat ik liever sterf!' 'Jona, je bent nu wel zo boos over de wonderboom, maar Wie heeft die boom laten groeien? Wie heeft ervoor gezorgd dat die boom in een nacht zo groot was dat je onder de bladeren kon zitten? Wie heeft ervoor gezorgd dat die boom in een nacht weer verdorde?

Heb jij dat gedaan, Jona? Jona, je bent alleen maar verdrietig en boos, omdat je nu niet meer onder die boom kunt zitten. Je bent alleen maar zo boos, omdat je niet wil dat Ik ook voor de mensen van Ninevé zorg. Daarom ben je boos.'

AFSLUITING

'Jona, jij wil de boom houden. Mag Ik dan de stad Ninevé niet houden. In Ninevé wonen zo ontzettend veel kinderen die nog niet eens weten wat goed en kwaad is? Er zijn ook heel veel dieren. Zou Ik die dan allemaal moeten laten sterven? Jona, blijf nu niet boos, maar wees blij. Blij omdat al die mensen, omdat al die kinderen nu niet zullen sterven. Jona, je bent Mijn knecht. Ik heb voor jou gezorgd. Ik heb een vis gestuurd, Ik heb je een wonderboom gegeven. Had je dat verdiend? Nee toch, Jona! Zo wil Ik ook voor deze mensen zorgen. Zo wil Ik voor iedereen zorgen die zich omkeert van de boze weg en zich keert naar Mij!'

VERWERKING

- Jona is boos en de Heere is ... Laat de kinderen het aanvullen en bespreek met hen de aangedragen woorden. Belangrijk is te laten zien dat de Heere barmhartig en genadig is.
- Ninevé ligt in het huidige Irak, dicht bij de plaats Mosul. De laatste jaren bekend door de vele gevechten met IS. Laat het op de kaart zien!
- Waarom verwoest de Heere Ninevé niet?
- Waarom is Jona boos? Zou jij ook boos zijn geweest?
- Als jij ergens spijt van hebt, moet je dan toch gestraft worden? Maak het zo concreet mogelijk voor de kinderen en gebruik een actueel voorbeeld.
- De Heere wist precies hoeveel mensen er in de stad woonden: 120.000. Wat zegt dat ons?
- Kleurplaat, zie de website.
- Laat de kinderen een verhaallijn maken d.m.v. tekeningen uit het leven van Jona.
- Laat de kinderen alle woorden die te maken hebben met het Bijbelboek Jona opschrijven en laat ze er in een groepje een puzzel van maken.
- Wat hebben ze geleerd van deze twee lessen over Jona? (Zie de doelstellingen van beide verhalen.) Laat de kinderen dit op een bladwijzer schrijven.

